

Älvkarleby kommun
kommun@alvkarleby.se

Rektorn vid Rotskärsskolan
birgitta.skarberg@alvkarleby.se

Beslut för grundskola med särskoleelever

efter tillsyn av Rotskärsskolan
i Älvkarleby kommun

Tillsyn i Rotskärsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Älvkarleby kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Rotskärsskolan besöktes av Skolinspektionen den 4 och 5 oktober 2012.

Fakta om skolan

Rotskärsskolan omfattar grundskolans årskurser 6-9, grundsärskolan årskurs 6-9 samt inriktning träningsskola som omfattar årskurs F-5. Träningsskolan bedriver för närvarande sin verksamhet i Bodaskolans lokaler men kommer att flytta till Rotskärsskolan hösten 2013. Även Jungfruholmens skola F-5 kommer att uppgå i Rotskärsskolans verksamhet från och med höstterminen 2013 och tillsammans med Rotskärsskolan utgöra en F-9 skola. Skolan leds i sin nuvarande form av en rektor som tillträdde sin tjänst i maj 2011.

Av skolans egen sammanställning av resultaten på de nationella proven för årskurs sex år 2012 framgår att 48 procent av eleverna nådde kravnivån i engelska, 44 procent i matematik och 56 procent i svenska.

Enligt Skolverkets nationella statistik för läsåret 2010/11 framgår att det genomsnittliga meritvärdet för årskurs nio i Rotskärsskolan var 179,4 poäng och riksgenomsnittet var 210,6 poäng. Av skolans egen sammanställning framgår att det genomsnittliga meritvärdet för läsåret 2011/12 är 177 poäng vilket är något lägre än 2011. Vid en jämförelse över tid framgår att meritvärdet har legat under riksgenomsnittet under de senaste fem åren. Andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen var 62 procent år 2011. Resultatet har varierat mellan 44 och 78 procent de senaste fem åren.

Av den nationella statistiken för 2011 framgår att andelen elever som uppnådde kravnivån på de nationella ämnesproven i årskurs nio i engelska var 92 procent, i svenska 95 procent, matematik 69 procent och biologi 58 procent. Skillnaden mellan resultaten på det nationella ämnesprovet i matematik och slutbetyget i årskurs nio skiljer sig, då 37 procent av eleverna har fått ett högre slutbetyg i matematik jämfört med provbetyget. Enligt skolans egen sammanställning för år 2012 framgår att andelen elever i årskurs nio som uppnådde kravnivån på de nationella ämnesproven var 75 procent i engelska, 36 procent i matematik, 80 i svenska samt 41 procent i kemi. Andelen behöriga elever till nationella program var år 2011, 76,8 procent.

Andelen elever som nådde kravnivån i samtliga ämnen år 2011 var 62,3 procent, motsvarande siffra för riket var 77,3 procent.

Av skolans egen sammanställning gällande eleverna i grundsärskolan framgår att samtliga elever når kravnivåerna i samtliga ämnen och årskurser.

Helhetsbedömning

Älvkarleby kommun har under 2011 initierat ett kvalitetssäkringssystem för att följa upp skolornas resultat. Detta innebär att skolans rektor samlar in resultat för varje elev i samtliga ämnen en gång i månaden. Som ett led i att förbättra kunskapsresultaten, redovisas de insamlade resultaten till kommunens skolchef.

Meritvärdet för eleverna i årskurs nio visar att resultaten på Rotskärsskolan ligger under genomsnittet för riket. Statistiken för den senaste femårsperioden visar att det finns förhållandevis stor andel elever som inte når kunskapskraven i alla ämnen. Skolinspektionen bedömer att det är viktigt att kunskapsresultaten förbättras.

Skolan gör i och med det nya kvalitetssystemet sammanställningar av kunskapsresultaten i alla ämnen och har påbörjat en analys på skolnivå av elevernas måloppfyllelse. Tillsynen visar att rektor och lärare arbetar för att se olika orsakssamband med bland annat koppling till undervisningen och det särskilda stödet, för att kunna höja elevernas motivation och därmed resultaten på skolan. Rektor har även initierat regelbundna pedagogiska träffar vilket innebär att lärarna har en fast tid i veckan att diskutera förbättringar i verksamheten utifrån Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11. Flera av de lärare Skolinspektionen talat med uppger att rektorn är en tydlig pedagogisk ledare.

Lärarna behöver utveckla arbetet med att samverka för att ge eleverna överblick och sammanhang och även samordna undervisningen i ämnesområden så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Även anpassning av undervisningen behöver i större omfattning utgå efter elevers behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande.

Åtgärdsprogram och elevernas individuella utvecklingsplaner behöver förbättras.

Rotskärsskolan är nyligen renoverad och lärmiljön är inspirerande och modern. Skolans bibliotek ligger mitt i skolan och eleverna har tillgång till såväl fakta-

böcker som skönlitteratur och ett flertal datorer. Eleverna uppger i samtal med Skolinspektionen att de ofta använder biblioteket både under lektionstid och under raster.

Rotskärsskolan omfattar även av grundsärskolan och Skolinspektionen konstaterar att detta är en väl fungerande verksamhet och eleverna är integrerade i grundskolans verksamhet i vissa praktiska estetiska ämnen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Älvkarleby kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 februari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Se till att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang.
- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Motivering

Enligt skollagen ska undervisningen anpassas efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Vidare anger läroplanen att undervisningen ska samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområdet som helhet och lärarna samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang.

Tillsynen visar att samordning och samverkan är ett utvecklingsområde på Rotskärsskolan. Av intervjuer och samtal med rektorn och lärare framkommer att detta är ett påbörjat utvecklingsarbete på skolan. Både lärare och rektorn uppger att det sker samverkan mellan de lärare som undervisar i samma ämnen men samverkan och samordning mellan lärare över ämnesgränserna sker endast i mindre omfattning. Rektorn uppger att när det gäller tematiska arbeten finns det mer som behöver utvecklas för att ge eleverna det som läroplanen anger gällande samordning och samverkan.

Trots att Skolinspektionen vid tillsynsbesöket får se exempel på välplanerade och väl genomförda lektioner framkommer i intervjuer med lärare, elever och rektor att undervisningen i grundskolan inte alltid anpassas efter elevers behov, förutsättningar och intressen. Tillsynen visar enligt eleverna att många lektioner är likadana och att mycket av innehållet utgår från böckerna. I intervjuer framkommer vidare att vissa elever upplever att lärarna inte alltid anpassar undervisningen efter elevernas kunskapsnivå vilket gör att det är svårt att arbeta vidare. Exempelvis kan eleverna få till svar när de ber om ytterligare hjälp och genomgång "det här borde du/ni redan kunna". Rektor bekräftar att detta till viss del är ett utvecklingsområde för skolan.

Tillsynen visar att undervisningen inte samordnas och att lärarna inte samverkar. Vidare framgår att lärarna inte alltid ger alla elever den stimulans och ledning de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 4, 11 § andra stycket 3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11 och Läroplan för grundskolan 2011, avsnitt 1, skolans uppdrag och 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen ska elevernas inflytande anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. De ska löpande hållas informerade i frågor som rör dem och stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

I intervjuer och samtal med elever och lärare tillhörande grundskolan på Rot-skärsskolan framkommer att det brister i arbetet med att ge eleverna möjlighet till inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Eleverna uppger att det är mest lärarna som bestämmer men att det är lärarberoende om eleverna aktivt ges möjlighet till inflytande. Lärarna säger att de diskuterar sinsemellan vad som är inflytande för eleverna och vad de kan ha inflytande över och säger vidare att "vissa saker måste de ju läsa". Rektor uppger att de försöker träna eleverna på att ta ökat ansvar bland annat via elevrådet. Tillsynen visar att elevinflytande inte anges i planeringen och att de reella inflytande eleverna faktiskt har är begränsat och är inte kopplat till progression efter ålder och mognad.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att elevernas inflytande inte anges i planeringen och att eleverna inte i tillräcklig utsträckning ges möjligheter till inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap.10 §, 4 kap. 9 och 14 §§ första stycket skollagen, Lgr 11 och Läroplan för grundskolan 2011, 1 Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero**Bedömning**

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det vid skolan genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att det för varje skolenhet upprättas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen framgår det att skolan ska genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att eleverna utsätts för kränkande behandling. Skollagen anger att det för varje verksamhet ska upprättas en plan mot kränkande behandling av barn och elever. Av planen ska framgå vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under året samt en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Elever, lärare och rektor beskriver att det för det mesta är en trevlig stämning på skolan men att det kan vara stökigt och oroligt på lektionerna i grundskolan. Genom klassrumsbesök vid tillsynen av Rotskärsskolan kan Skolinspektionen bekräfta att det under besöket brister i studieron under en del lektioner. Eleverna berättar att det kan förekomma en del verbala kränkningar ibland. Det framkommer också att eleverna på grundskolan kan känna sig utsatta av andra elever på skolan i form av olika tillmälen. Rektor och lärare bekräftar att det kan vara oroligt under en del lektioner ibland.

Skolinspektionen har granskat Rotskärsskolans plan mot kränkande behandling. Av planen går inte tydligt att utläsa vilka åtgärder som behövs för att motverka kränkande behandling av eleverna. Det framgår inte heller tydligt vad man ska arbeta med under det kommande året och det finns inte någon utvärdering av föregående års åtgärder. Det saknas en egen plan för tränings-skolan.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i studieron. Vidare behöver planen mot kränkande behandling förbättras. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 6-8 §§ skollagen, Lgr 11 och Läroplan för grundskolan, avsnitt 1, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Normer och värden

Särskilt stöd

Bedömning

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor fattar beslut om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram utarbetas för elever som är i behov av särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammen ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I samband med tillsynen av grundskolan på Rotskärsskolan har exempel på åtgärdsprogram granskats. Av åtgärdsprogrammen framgår inte tydligt vilka behov eleven har och hur de ska tillgodoses. Det anges inte alltid heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i åtgärdsprogrammen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 9 § första stycket skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att de skriftliga omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Det ska även framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av flera exempel på individuella utvecklingsplaner. Av grundskoleelevernas individuella utvecklingsplaner framgår inte tydligt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. De skriftliga omdömena är av varierande kvalitet och är inte tydliga i hur långt eleven nått i sin kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Exempelvis kan det stå "du arbetar oftast bra på lektionerna" eller "du räcker sällan upp handen".

Sammanfattningsvis framgår att det finns brister i informationen om elevens kunskapsmässiga utveckling i förhållande till kunskapskraven. Det framgår inte tydligt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

10 kap. 13 §, 11 kap. 16 § skollagen, Lgr 11 och Läroplan för grundskolan 2011, 2.7 Bedömning och betyg

Personalkompetens

Bedömning

Älvkarleby kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

I skollagen anges att huvudmannen för undervisningen ska använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren ska bedriva. För lärare som är anställda före den 1 juli 2011 ska bestämmelserna i 1985 års skollag tillämpas enligt lagen (2010:801) om införande av skollagen.

I intervju med rektorn och lärare framkommer att det finns lärare på grundskolan som undervisar i ämnen som de inte har någon utbildning i. Det är framförallt i spanska, matematik och bild. Rektorn uppger att det finns svårigheter med att rekrytera lärare med behörighet och att det är ett pågående arbete.

Tillsynen visar att det finns brister när det gäller lärares utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Älvkarleby kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 13, 15, 17–19 §§ skollagen och 33 § lag om införande av skollagen

2 kap. 3 § 1985 års skollag

På Skolinspektionens vägnar

Mats Peterson

Beslutsfattare/Undervisningsråd

Magdalena Molin
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).